

1954-56

משהו

..... זז

הוצאת הארכיון
חנכה תשס"א

28.9 - ראש השנה

***...אם כי היבולים היו בשפע, הרי בכל זאת נאבקים ענפי החקלאות על קיומם. המצב הכלכלי הקשה בארץ, ומדיניות הממשלה גורמים לירידת מחירי התוצרת החקלאית בה בשעה, שהוצאות הדלק, חלקי חילוף והוצאות קיום העובד הולכים וגדלים. יידרש מאמץ עליון מעובד האדמה למען יוציא את לחמו בכבוד.....

..... כצל על השיגי המשק מרחף המצב ברפת. ענף זה שבשנות קיומנו הראשונות - השקענו בו את כל מאמצנו, ובמשך זמן קצר הגענו קרוב ל-100 ראש בוגר -- ירד פלאים. לאחר מאבק של למעלה משנתיים נסתם הגולל על עדר פרות זה. כעת נשארנו עם קבוצה מהיבוא ההולנדי והיא היסוד לעדר החדש. (יעקב נ.)

*** מתוך דו"ח ו. חברים: (אלישע)

.....נתקבלה החלטה בישיבה של הוועדה עם המחסנאיות, שאין לאפשר התהוות של אי-שויון בבגדים בגלל חוסר פקוח על הצטברות בגדים אצל החברים (הנגרמת ע"י אי החזרת בגדים עם קבלת בגדים חדשים). כך הודגש שהבחירה החופשית של בגדים על פי הטעם האישי אינה יכולה לחרוג מן המסגרת התקציבית.....

....כידוע, מספיק סכום התקציב האישי אך בקושי עד סוף השנה. יש אפשרות להגדילו קודם כל ע"י ניצולו (רק) למטרה שלשמה נקבע - ולא לכל מיני הוצאות נוספות. כונתי, שעלינו לקבל ביחד החלטה חגיגית, שאין להוציא סכום של 5-7 ליתקציב של משפחה למתנות עבור מחנכים, מטפלות ומסיימי תפקידים וכו'. אפשר למצא דרך לביטוי הוקרה ורגשי תודה גם בדרך אחרת...מלבד הבעיה הכספית מאיימת תופעה זו - של מתנות - ליהפך למנהג סנובי שאינו מתאים לנו.

....ברצוננו להציע לקבל החלטה האומרת, שהקבוץ ידוך בכל פנייה לחופשה הנובעת מבעיה מיוחדת, לגופו של עניין. אין הקבוץ רואה כל אפשרות לאפשר לחבריו נסיעות למטרות טיול ומבטל בזה למפרע כל פניה ומחשבה של חברים בכוון זה.

הצורך בנסיעה והחרתה לא ייקבעו רק ע"י האפשרות של ממוך מהחוץ. במקרה של נסיעה שתיראה הכרחית בעיני הקבוץ - נדון בדבר ונחפש דרכים לאפשר נסיעה זו באפנים שונים, כגון, גיוס חברים למטרה זו.

*** ההשתלמות הרעיונית (מורצ'ו)

אין ספק, שהמפעל התרבותי החשוב ביותר השנה היה מפעל החוגים הרעיוניים... מבחינה פורמלית - היה זה הישג חשוב. קשה יותר להעריך את הצד המהותי של פעולת ההשתלמות... כמה מהחומר נקלט ונספג. אין המטרה... לימוד סתם. המטרה היא לחנך מארכסיסטים והדבר אינו ניתן להיעשות ב-4 חדשים ואף לא בשנה... חפיקדה הראשון במעלה של ו. התרבות הוא, לדעתי, הבטחת רציפותה של הפעולה הזו.

....רוב החברים שלנו לומד, לצערנו, מתוך חובה. לולא הצוו התנועתי על קיום ההשתלמות הרעיונית -- לא היו עוסקים בזה מתוך רצונם הם. והמצב הזה קובע את צורותיה וגבולותיה של פעולת החוגים.

15.10

***...מסלק הסוכר לא התיאשנו. עלינו ללמוד את דרכי גידולו...

15.10 (המשך)

*** ענפי החקלאות תופשים חלק הולך וגדל בהכנסות המשק:

היתר	45%	מהכנסות המשק	היתר
"	33%	"	"
מחקלאות	30%	"	"

*** (מתוך דו"ח של הפלחה):

לא עשינו לצמצום הסחף!... אל נשכח - מתוך שפע היבול הכללי - את הנזקים הרבים, שגרמו לנו השנה השטפונות... ימים רבים היה חלק רציני של אדמותינו מוצף... איך ספק, ששכבה רצינית של אדמה פוריה נסחפה עם הזרם. עלינו לגשת במהירות... למפעל ניקוז רציני. (דן)

*** הרכב ענף המטעים (המאוחד):

הדרים - 270 ד'	זיתים 8 ד'
כרם יין 50 ד'	גויאבות 8 ד'
" מאכל 12 ד'	

22.10

*** טלפון: ...מבטיחים, שתוך חודשיים יהיה לנו טלפון... הקו שלנו יהיה מחובר למרכזיה בגן-יבנה, משם יש חיוב ישיר לתל-אביב.

*** נחוג את כל חגי ישראל! (חיים מאירי)

אינני מביין למה לא נחוג את כל החגים ככל היהודים? אני רואה בזה רק שריד שמלפני 30-40 שנה כאשר ראשוני הקבוצים הראשונים חשבו שעליהם להנחק מכל המסורת של העם על מנת להתחיל על "לוח נקי"...

כל הקבוצים משוים היום אוירת חג לשבת, ולאט לאט מאמצים את כל החגים... אני מציע לקבל בשיחת הקבוץ החלטה זו:

(א) הקבוץ חוגג את כל חגי ישראל (פרט ליוט הכיפורים) והאחד במאי.

(ב) בחגים בני יומים נרשם לזכות החבר רק יום אחד.

(ג) החלטה זו קבועה ועומדת ואיננה תלויה במצב העבודה...

19.11

*** (מתוך נספח ל"על התל" בענין הקמת מוסד מקומי) ...עלינו לסכם: (א) מוסד חינוכי יקום בחצור (ב) התחלת הלימודים תיקבע ל- 1958 - 59.

למה עלינו לסכם היום דברים הנראים כה רחוקים מאתנו? הדיון מסביב קב' "חרמש" לימדנו פרק ואסור שיחזור פרק זה עם קב' "אילה". עלינו לקיים את הדיון העקרוני לאו דוקא בתוך סערת ויכוח על גורל קבוצת ילדים מסויימת... (גיורא)

26.11

*** זה מזמן מחכוננים לחדש את ענף הבננות... סוכם להקים את הענף ובאביב זה לשלוח אדם להכשרה.

*** "תמדה" ו"תמורה": לאחר שירות של למעלה מ- 14 שנה החלפנו את שתי הפרדות הותיקות בפרדה צעירה בגיל של 5-6 שנים. היא שקטה ובעלת כח רב.

4.12

*** חשבנו כי ה"וובלים" (צריפונים) שהעברנו מראשון-לציון יזכו כולם לקבורה כאן. אך עקב יציאת שני עובדים למוסד בעין-החורש והצורך להקים שם שיכון עבורם -- ינדוד אחד הצריפונים בשבוע הבא לעין-החורש. יש להניח שמשם הוא כבר לא יחזור...

***...נשארנו קבוץ בודד בין המושבים, השיכונים והמעברות. מוטל עלינו התפקיד להכיר את סביבתנו ולקשור קשרי ידידות עם השכנים...

18.12

*** בשיחת הקבוץ הוחלט להקים מוסד בחצור חוץ 4 שנים. את כי הרוב הגדול הצביע בעד החלטה זו -- הובעו דעות המתנגדות בני כלל לנוהג אשר נוצר בקבה"א, כי כל משק בונה לו מוסד לעצמו - ולכן המוסדות שלנו אינם עומדים על רמה נאותה.

*** שנה לחברת "אורן" בקבוץ... ישנה הרגשה של הישגים, של החגברות על משברים... אכן, רוח טובה החלה לנשוב בין הארנים... החלו להכות שורש במקום וקיים כבר גרעין יציב וטוב לחברה במסגרת לימודית ותנועתית... השיבות רבה אנו רואים ביחסים של ה"ארנים" לקבוץ. אנו חושבים, שהרבה ניתן להם ע"י העובדה, שהחדר הקבוצי אינו "טבו" עבורם - כי אם להפך... היינו רוצים, שגט מרכזי ענפיט ומקומות העבודה השונים יתיחסו אליהם כאל אנשים אשר עתידים להיות אנשי עבודה בקבוץ... (שרה א.)

24.12

*** האם מצאנו את גורם מחלת "X" ברפת? ..החגלה במרעה הזרוע שלנו פטריית הארגוט על שבולים של אחז מעשבי המרעה. פטרייה זו גורמת (במקומות שונים בעולם) להרעלות קשות אצל פרות וסוסים. מרבית הסימנים (של הרעלה זו) הופיעו אצל הפרות שלנו... אספנו כמות גדולה של שיבולים נגועות והעברנון לתחנת הנסיונות. שם יעשו נסיונות האכלה בעגלים ורק אחרי זה נוכל להוציא מסקנות סופיות.

*** בשיחת הקבוץ הוחלט לחדש החלטות קבוץ קודמות (בענין קבלת הורי חברים) כי הקו המנחה הוא... לעשות כל מאמץ לסידור הורים מחוץ למסגרת הקבוץ. אם, למרות המאמצים לסידורם בחוץ - לא יעלה הדבר יפה - ידון הקבוץ בכל מקרה לגופו של ענין.

***...תיבת הדאר המשותפת לכל האוכלוסיה פינתה את מקומה ללוח מפואר בעל מדורים, מדורים: משפחה, משפחה ותיבתה... ואולם ברגע זה צובט בלב במקצת על הזמנים שהיו ואינם, הימים הטובים והחמים של "שיתוף במכתבים"...

8.1

*** הסלפון הולך וקרב. בחלק גדול מהדרך עומדים העמודים....

*** בננות: כוכם, שמשא ארנן ולובקה יצאו מיד לקורס....

*** בליל שבת התקיימה בקבוץ "להבות חביבה" מטיבה לכבוד קבלת חברי ה"צברים" (שהחנכה בחצור) לחברות בקבוץ.

15.1

*** השבוע נטענו 10 ד' זיתים בהמשך לחלקה הקיימת - בכיוון למשק....

בקבוץ ממלאת הרשימה על לוח המודעות את מקומו של התור ה"בורגני" ויום יום מחרבות הרשימות: לסרט, לגיוס, לתספורת וכו'. הלהיטות להירשם הולכת וגוברת וחברים רבים צובאים מסביב ללוח, שואלים עפרונות ורושמים את עצמם ובני משפחתם -- הלא תמיד אפשר למחוק!

וכן קרה שר. ראתה רשימה שקטה וצנועה על הלוח. הלא היא חברה עסוקה וטרודה באלף עיסוקים וידה אינה משגת להרשם לרוב ההזדמנויות - ויוצאת מקופחת. כמוצאת שלל רב נצלה את ההזדמנות, שלמה עפרונה ורשמה את שמה.

רק אח"כ נודע לה שנרשמה לשמירה אזרחית!

*** הירהורים בעקבות שיחת קבוץ (יהודית ש.) (בענין שחרור חברים לפעילות בתנועה)... התחילה להתגנב לחוכנו נימה חדשה ומסוכנת למדי אשר מסתכמת בערך כן: "היו זמנים בהם היינו אידיאליסטים (קרי: ספשיים), נתנו לתנועה כל מה שנתבע מאתנו... וזוהנה שכרנו יצא בהפסד... בו בזמן - קבוצים אחרים שידעו להתעקש... עלו על הדרך של התפתחות משקית. אם לא נלמד לקח מעובדות אלה - לא נתקדם לעולם".

ועוד דבר פוגם: מדוע יש בכל הזדמנות כזאת לנפנף בהכרזה על "תלישות מבעיות המשק"? ומה יוסיף הדבר אם, מאידך, נתחיל לכנות כ "משקיסטים" כל אלה המדגישים את צרכי הקבוץ מול צרכי התנועה....

21.1 חגובה לנ"ל:

*** ...את הדרישה הזאת לתוספת פעיל מעל למכסת הפעילים - ולימוד סניגוריה על תביעה זו - הם לכל היותר דוץ קישוטיים -- הרי חזרה על נושא זה בצורה כפי שהובאה במאמר יש בה מן הזלזול בהחלטת הקבוץ ומניעיו. לא על בעלת ה"הירהורים" כי אם על הקבוץ לשפוט: "האם מתייחסים בכנות אל החזון...".

פרטום ה"הירהורים" הנ"ל בצורתם - הם יש בו נזק חמור לקבוץ ביחסיו עם התנועה - באשר תוארו בו הדברים לא כהותם, בשעה שבעלת המאמר עטרה הילה של קדושה. (אפרים ה.)

29.1

*** הגיע טרקטור ה"פרגוסון" השני....

*** יש חששות למכת עכברים השנה בארץ... למען להבטיח את יעילות המלחמה נגדם... טובם לחלק את שטחי אדמותינו ל- 4 גושים ולקבוע אחראי לכל גוש...

*** באר: ענין החשמל עדיין לא ברור... מזה מסתבר, שמים מהבאר החדשה לא יהיו לנו באביב זה. נאלצנו להיכנס למשא ומתן עם "מקורות" על קבלת מים מהם....

*** המצב הכספי הוא ללא שינוי. השינוי היחידי שחל בו - שהמצב החמיר.

4.2

*** בפגישה עם אנשי התכנון של הקבה"א הציעו לנו להיכנס לגידול הכותנה, אשר טיכויים מרובים לו בארץ.....

11.2

חברי הסמינר למדריכי חו"ל - דוברי צרפתית - הגיעו. סמינר זה הוא הרביעי במנין בחצור.

18.2

*** סכנת בצורת: הפסקת הגשמים בחודש ינואר ופברואר הינה תופעה, שזה עשרות שנים לא היתה כמוה בארץ. שנת בצורת מאיימת על הארץ. בשדות רבים משלנו המצב חמור מאד - ואם לא ירד גשם בימים הקרובים עלולים שטחי מזרע גדולים לרדת לטמיון.

*** אלוף החיסכון: התואר הזה יגיע, בודאי, לשומר הלילה מלפני שבועיים: בסיירו בשטח המשק הבחין באורות הדולקים בלול ההטלה. מושפע מתביעות הגזבר להנהיג חיסכון בחשמל, החליט לחרוג מתפקידו המוגדר ולכבות את האורות... לא מצא את המפסק לרשת החשמל האוטומטית. מה עשה? לא התעצל והתחיל להוציא את נורות החשמל - 70 במספר.....

11.3

*** הבצורת - עובדה... כואב הלב שעה שהנך מסתובב בשדות ורואה שדות חיטה ושעורה נהדרים, אשר יכלו להניב שפע יבול - עומדים בפני סכנת ניוון... הננו משקיעים כספים רבים בהשקיית עזר. לשם ארגון ויעול ההשקיה בתקופה הנוכחית הקמנו פלוגת השקיה אשר לקחה תחת חסותה את ההשקיה בכל ענפי המשק (פרט למטעים).....

*** נגמר בנין הלול והמטילות מהרפת הועברו אליו.

18.3

*** ביום ה' נשתלה החלקה הראשונה של הבנות...

*** יבוא לדיון בו. משק אישור רכישת מכונת יציקה (שלישית) מכספי השילומים מגרמניה... הבעיה העיקרית של המכונה היא ה"נושא" -- האם יהיה באפשרותנו להבטיח תוספת של 3-4 אנשים מתאימים לעבודה ביציקה...

*** חוגים רעיוניים: עונת הלימודים סרט הסתיימה אך אצלנו מורגשת עייפות בחוגים מסויימים זה מספר שבועות....

*** ערבי שבת: ... יותר מכל - מכבידה התנהגותם של כמה סוגי חברים:

(1) "סובוטניקים" -- שאינם מוכנים לוותר על קדוש השבת ומחרימים כל פעולה בליל שבת.

(2) חברי "חוגי התה והקפה" ותאי המשחקים. לגבי אלה כדאי שהקבוץ יגיד איזו מילת ביקורת.

*** קולנוע: החלטנו להביא סרט פעט ל - 3 שבועות או חודש... נעשה כמיטב יכולתנו לברר את הבר מהמוץ... בקרוב נוכל לערוך את הכל על הדשא ואז ייפתרו כמה בעיות כואבות של מקום ונוחיות.

25.3

*** טלפון: חוגים יודעי דבר מבטיחים שלא יארך הזמן וחצור "תצלאל" לכל רחבי הארץ.

*** בית קירור: אושרה לנו הלוואה לבניית בית קירור.

אזהרה! אוכלוסיית הקבוץ מוזהרת בזה לא לבקר בבית הערבי שליד פרדס ג'. הבאר בבית אינה מכוסה והיא מהווה סכנה חמורה.

6.4

*** ... שומר הלילה הבחין בשתי דמויות מיסתוריות (מסתננים?) אשר קפצו מעל לגדר וברחו לאחר שהוא קרא להם ואף ירה בהם.

15.4

*** ... יש הפרש גדול בין הוצאות עבודה בטרקטור ובבהמות... על כן (יש) לדאוג לכך שכל העבודות הקלות בחצר תעשינה ע"י בהמות ולא ע"י טרקטור....

*** סדר הפסח: ... הגשם שהתחיל לטפטף במשך היום העמיד את כל ההכנות בסימן שאלה (חלק מה"אולם" בחוץ) אך נפטק בעוד מועד... האם שנה - שנה נעמוד בסכנה זו?

30.4

... בקרוב נזרע כמה חלקות נסיוניות של טויה.

6.5

*** חברים, שרית עמדו מקרוב על המהפכה השקטה שהתחוללה במשקנו מוזמנים

לטייל עם ילדיהם בזמן הבילוי בשטח האינטנסיבי (שלווין) החדש מעבר לואדין
דיו לאדם לעמוד לראשונה מול שטח תפ"א המוריק והנקי להפליא ולהעריך
עינו על הממטרות המטיזות מימיהן... להביין כי אמנם קרה דבר ומסקנו
נכנס לתקופת השלחין.

*** ב-22 באפריל סיימה חברת "נבטים" את לימודיה כחברת נוער - ומאז
יום זה הפכו הנערים לגרעין "לכל דבר".

22.5

*** ברפת: בקשר למהלך "X": אנו כעת מחכים לידיעות רשמיות אחרי
ביקורו של המומחה האמריקאי... שקבע שהתופעה אצלנו היתה דומה לזאת
שהוגדרה על ידו בארה"ב והגורם היה... גריס (שמץ סיכה) מטויים שהכיל
חומר מרעיל.

4.6

*** גיוסים ועוד גיוסים! לאלה שחלמו על תקופת מנוחה לאחר גמר הובלה
(שקי) החבואה - אפוייה אכזבה. התבשרנו על גיוסים נוספים. הפעם -
להוצאת תפ"א....

*** נפט בטביבה? בינתיים, במקום
נפט יצא אך גז מהקידוח בגן-
יבנה. אך כולנו כבר רואים...
את עצי הפרזט נוספים זפת
ומגדלי נפט מזדקרים מבינות
לבנות.

*** מבצע תפ"א: ...זו השנה
הראשונה שזרענו שטח כה גדול
...נוכל להתגבר על הקשיים
רק בהתגייסות כלליה של כל
האוכלוסיה.

סכמנו לבצע את העבודה
בחלקה בשעות הבוקר המוקדמות:
נוסף ל"אורנים" ו"נבטים"
יצאו 15 חברים כל בוקר
ממקומות העבודה שלהם ל- 3
שעות. נוסף לזה יתגייסו
חברים אחרים על חשבון הגיוס
למפלגה.

*** התקיים דיון של המזכירות עם
ו. השיתוף בקשר לשימוש
במתנות כסף מקרובים. הוחלט:

- א) באם המתנה היא כסף - יש להודיע על
כך למזכירות כדי שייקבע מה יקנו בכסף זה - ולא כל ועדה תעשה בכסף
כבחוף שלה.
- ב) את הכסף עצמו יש להעביר לגזבר.

המזכיר זכרון
נפ"כ כ"ט של יחידה א"ת

11.6

***... תפ"א: כחוצאה ממחקר של המכון לפיריון עבודה הנהגנו את השיטה של איסוף התפוחים ישר לתוך השקים בעזרת מסגרת ברזל המחזיקה את השק פתוח...

*** ב"אמן": ...בענף המצמדים מרגישים התקדמות גדולה. בפעם הראשונה מאז שאנו מייצרים את המוצרים האלה -- הגענו לאמצע העונה בלי שתבוא תלונה אחת.

*** בשיחת הקבוץ נקבע כי הקבוץ כולו מחגיג לפעולות המפלגה לקראת הבחירות - הן כפעילים במקומות שונים, הן בנהגים, הן כזמרים וכתעמלנים.

מרכז הכבוד בתקופה הקרובה יהיה: הכל לבחירות!

*** החל דיון בשיחת הקבוץ על בעיות הותק אשר התעוררו עקב הצורך בקביעת מועמדים לשיכון הותיקים. ובגלל תביעת חברי רבים אשר ראו בשיטה הנהוגה כעת בקבוץ (בחירת המועמדים לשיכון חדש לפי: דיור קודם, מצב בריאותי, בעיות מיוחדות) כשיטה לא צודקת. במשך שתי שיחות ערות, ולפעמים סוערות, לובנה שאלה זו והקבוץ קבע את דרכו בשטח זה. הוחלט: (א) הקבוץ מקבל את שיטת הותק של הקבוץ הארצי (ב) הקבוץ מתחיל בשיטה זו מעתה. זה אינו חל על חברי הנמצאים כבר בשיכון קבע. (ג) בסבוב זה של חלוקת שיכון הותיקים לא יכללו הבתים עם השירותים (בקצוות) והצריפים השודיים.

חידה:
היכן נקלטה השיחה הבאה?
"חסחטי את הילדים,
חשפתי את הבהורים,
תתלי את הבחורות.
בפינה מחכה לך אה-אה כחול..."

17.6

*** השבוע נסתיים השלב הראשון בתיקון הרדיו המרכזי ואפשר לשמוע את "קול ישראל" בכל חדרי הקבוץ... היינו הראשונים בין הקבוצים ללכת בדרך זו -- אך אל תהיה גאוהנו בראשונותנו בלבד. נשקוד להרחיב ולשכלל את המכשיר הזה כדי לעשותו לנכס קבוצי רב ערך.

*** מחלקים קומקומים. באישור המזכירות השתמשה ו. השיתוף במתנת הכסף שקבלנו מהורי צ. לקנות 40 קומקומים חשמליים נוספים... הפעם יחלקו לא לבתים כי אם לחדרים - במגמה שעד סוף השנה יהיה קומקום חשמלי בכל חדר.

24.6

*** סיום "מבצע אסיף": (תפ"א) ברוב עם סיימנו את המבצע... אחרי יבולים זעומים בשנים קודמות - לוינו את הגידול השנה בחששות רבים. חשבנו שאם נגיע השנה ל-2 טון לדונם יהיה זה הישג. במציאות הגענו ליבול של קרוב ל-4 טון לדונם (ומזה 3 טון סוג א'). יש לציין את היענותם הטובה של חברי הקבוץ, "נבטים" ו"ארניים" בהתגייסות כלליה לבצוע המפעל.

24.6 (המשך)

*** מחלת "א" - מוגדרת!!!... מחקר וניסויים בארה"ב הוכיחו, שגריס (שמך סיכה) של חברת "סינקלייר" הכיל תרכובת כימית שהיא טובה לגריס אך רעל לבקר. הגריס הגיע למזון באמצעות המכונות החקלאיות והשקתות האוטומטיות. חקירה גילתה, שמאז מלחמת השיחרור החלה חברת "סינקלייר" לפעול במרץ בארץ. מבין המשקים, שקנו את הגריס הזה הופיעה המחלה ב- 45 מהם.

דר. שטורמן מסר... שיש לראות את הפרשה כגמורה.

בהזדמנות זו עלי להוסיף כמה מילים לשבח את ה"ג'רז'ניק" שלנו, דוד בטן. לפני שנה קבלתי מארה"ב (ב"באורה פרטי) את תוצאות המחקר הנ"ל - והחברר שאצלנו עדיין משתמשים בגריס זה. מאותו היום, שספירתי לדוד על המחקר הוא הפסיק להשתמש בגריס הנ"ל במכונות שלנו - בלי בירור בועדות, בלי פתק מתחנת הנסיונות ואפילו לא ממרכז המשק. ההגיון והרצון הטוב עשו את שלהם. אין להטיל ספק בדבר, שיחס זה הציל את העדר החדש מחורבן - כפי שקרה במספר משקים. (יהודה סלע)

*** ברדיו המרכזי: פועלים 150 רמקולים ו- 3 החנות.

1.7

*** ... בשלחין - כותנה: גידול זה עושה רושם של גידול מבטיח מבחינה כלכלית... אך יש קושי והוא-המספר הגדול של י"ע של עובדים לאיסוף היבול... מתוך שיקולים כלכליים ומכיון, שמניחים שבאביב חפעל הבאר החדשה (ואנו מוכרחים לנצלה) -- סכמנו להתחיל בשטח של 50 ד'....
... באמריקה כבר קיימת מכונה לאיסוף כותנה והקבה"א עומד להביא לארץ מכונה כזו.

*** המצב הכספי הוא בכי רע.

*** אחרי הפסקה של כמה שנים - נזכרה מחלקת השמות הממשלתית כי השם "חצור" לנקודתנו טרם אושר. הם טובעים מאתנו להוסיף מלה נוספת לפני או אחרי "חצור", כגון, "בית חצור" -- כדי שיוכלו לאשר את השם בהקדם.

15.7

*** טלפון בחצור: ובכך הגיע הזמן והמצאתו המצויינת של אלכסנדר בל באה גם לחצור....

*** בעזרת מחנה העבודה חדשנו את הוצאת סלק הסוכר. הפסקנו את העבודה במכונות, כי אינן מחאימות - ואוספים את הסלק בידיים... הוגבלנו ע"י בית החרושת למשלוח 10 טון ליום.

*** במשך השבועיים האחרונים גילה הקבוץ פעילות רבה ומקיפה בכל המקומות בהם משתתפים חברינו במאבק הבחירות: עזריקם, ראשון, נוה-מבטח, גן-יבנה, בצרון, נפר הנגיד ועוד.

22.7

*** מזכירות הועה"פ החליטה סופית על הוצאת חברת "נבטים". הם ועוד שתי חברות נוער ייצרו קבוץ עצמאי. בזה נסתיים מאבקנו עם "נבטים" ועם

המוסדות כי חברה זו חשלים אותנו. אנו רואים החלטה זו כלא מוצדקת לאור העובדה שעד כה לא השלימה עותנו אף חברת גוער מביך אלה שהתחנכו בחצור ("הרומנים", ה"הונגרים" וה"צברים"). ול "נבטים" - אשר קבלו את ההחלטה בששון - לא נפר את ששונם ונאחל להם הצלחה בדרכם החדשה.

*** גם חברים יכולים לשחות בבריכת הילדים. לפי ההסדר החדש יוכלו חברים להתרחץ בבריכה כל יום ג' אחרי 22.00.

*** המשאל על שיטת הותק הסתיים. היה רוב בעד שימוץ שיטת הותק של הקבה"א.

29.7

*** לאחר הבחירות:... באמת השקיע הקבוץ מאמץ גדול... במידה, שאולי לא ידענו כמה שנים רבות. ... לא תמיד הלמו התוצאות הממשיות את גודל המאמץ... אך ניחן לומר זאת: מפ"ם שמרה על כוחותיה ואף הגבירה אותם.

עלייתה של "חירות" היתה התופעה המדאיגה ביותר... היחכן ומפא"י לא תראה בעליה זו תגובה הכרחית לדרכה היא: להפקרת כל ערכי היסוד של תנועת העבודה ולהשנאת לשכת העבודה... על חלק גדול של העולים החדשים... ידענו לנבא את תוצאות דרכה של מפא"י - אך בנבואות לא סגיי... הננו עומדים בפני הגברת כוחה של מפ"ם ולחיזוק התביעה למשטר אחר ולמשלה אחרת.

*** ה"חרמשים" הזרו לחופש (בבית) מהמוסד בעיץ-החורש ותפשו את מקומם בין כוחות העבודה בקבוץ.

12.8

*** ו. גריאות-ילדים מודיעה:

(א) איך לקחת ילדים להתרחץ בבריכות צבוריות (מחוץ לקבוץ). רצוי להמנע מרחצה בים באיזורים צפופים.
(ב) רצוי להמנע מלבקר בריכוזים גדולים של ילדים - מחוץ לבית.

*** ו. השמות: הוחלט להציע כשם לנקודתנו: "גבעת חצור". שם זה טעון אישור הועדה.

19.8

*** מינויים: אינני יודע אם זה בזכות התעמולה של ו. המינויים או בזכות ה... "גיל המתקדם" - אולם עובדה היא, כי יש נכונות מצד החברים לנשיאה בעול. במקרים רבים פעולת השכנוע מיותרת... (בכל זאת) אנו עומדים בפני כמה בעיות, שפתרוןן קשה כקריעת ים-סוף. האמור הוא בעיקר לגבי חפקידים משקיים... (מורצ'ו)

26.8

קבוצת חברי קבוץ "נחשון" - יוצאי אמריקה - תבוא אלינו לתקופה של ארבעה חודשים. שמואל בארי נקבע כמדריכתם.

חדר האוכל החדש - חומר גלם
לשיפורים ושיפורצים

המטבח על הגבעה
הדלקת התנור למים חמים

בניית המקלט

משמאל לימין:
המכנסה - המקלחת הצבורית - חדר האוכל

3.9

*** תותחי המלחמה והשלום

ענני מלחמה רחפו בשמי הארץ... היינו מטרה השבוע להתקפות משני הצדדים. שעה שהמצרים פתחו בשורה של "תקריות גבול" ושלהו בנו כנופיות מרצחות -- וראה מר דאלס (שר החוץ של ארה"ב) את השעה כשרה להרעישנו בתותחי שלום, ברמזו במליט שקופות על המחיר שניתבע לשלם... למזימות המצריות ענינו במעשים... פעולת התגמול הוכיחה כי לא נסבול יותר התגררות ורציחות.

ייחכן, שלמר דאלס יהיה קשה יותר לתח תשובה קולעת באותה המידה... אף אם נענה לו, שהנגב אינו למכירה - בזה לא סגי. רק דרך אחת יכולה להבטיח את בעלותנו השלמה על הנגב - והיא: דרך ההתיישבות והפיתוח.

*** ייחכן וטערת הימים האלה תעבור בלי להביא מלחמה בעקבותיה -- אך האם לא הגיע הזמן לשים בראש תכניותינו בניית המקלט!?

17.9 ראש השנה

*** שנה זו, היתה שנת מבחן לקבוץ בשטחים שונים: כלכליים, משקיים, פוליטיים וחברתיים.

יחד עם כלל התנועה הקבוצית עמד קבוצנו בפני משבר חמור עם צמצום האשראי. נראה היה כי יסודות הכלכלה שלנו הולכים ומתמוטטים. אך, למרות המצב החמור, לא קפא המשק על שמריו. אלא - להיפך: גדל והתרחב בכל ענף וענף ואף נוספו ענפים חדשים. וכיום מטחמנת התחלת מפנה רציני במצב הכלכלי... (עם) ההחלטה להקים מוסד בחצור בעוד 4 שנים... שלחנו את המורה הראשון להכשרה והחלה פעולת גיוס האמצעים. (ישראל אטקין-מזכיר)

*** (מתוך דו"ח הגזבר - אריה גילת):... ניתן לצייך, שהמטרה העיקרית בהחלת השנה היתה הגברת הייצור - ויהי מה - כי רק בזה טמון סוד ההצלחה המשקית. וכאן מתחיל המעגל: לשם הגברת הייצור צריך להשקיע; כדי להשקיע - נחוץ כסף, וכסף: איך!

אבל למען המטרה הנ"ל קדשנו את האמצעים - והשקענו. עכשיו עם סיום מעגל של שנה אפשר לומר, שמבחינה כספית איננו יותר מסובכים עכשיו מאשר באותה תקופה בשנה שעברה, אם כי השקענו, הגדלנו את אמצעי הייצור - וע"י זה הגדלנו את ההכנסה; והגדלת ההכנסה מאפשרת גם מאניפולציות כספיות יותר נוחות. אנו עוד רחוקים מלספק את הצרכים - אבל צעדנו צעד קדימה....

*** (מתוך דו"ח ו. חברים - אלנה בארי): 3 בעיות עיקריות עמדו במרכז ישיבות הועדה:

(1) עזרת הורים: מבחינת הזמן שהוקדש להן עמדו שאלות אלה בראש כל בעיותינו. כקו כללי נסחה הועדה לחפש פרינות בסידורים מחוץ לקבוץ... אך במידה וההורים הולכים ומזדקנים נעשה הדבר קשה יותר... והבעיה השנייה: חוסר שיכון מתאים... בהכניית ההשקעות לשנה הבאה מן הדין שימצא מקום לסעיף זה...

(2) קליטת חברים: מספר הפניות הוא גדול... אולם

כלי הפניות הרבות אך מעטים... שהגיעו לקבוץ. רק 4 מועמדים הצליחו להקלט. כדאי לא להסתפק בטיפולה של ו. הקליטה, אלא, למסור כל מועמד לאפוטרופסות של משפחה ותיקה.

(3) נסיעות לחו"ל: ... יש לקבל עקרונית את זכותו של חבר לנסוע לחו"ל, וכי יש להגיע להסדרים ותור ההולמים את הצרכים החברתיים והמשקיים. הובעה גם הדעה כי אין לאשר כל נסיעות עד שוב ההשלמה (הצרפחית) מהצבא. סבורחני, כי נצטרך לחשוב גם על בעיית החברים העומדים בפני צורך לערוך ביקור מבלי שיהיה להם מקורות כספיים. אפשר, למשל, ליסד קרן, שתצטר מאחוזים של נוסעים "בעלי אמצעיט".....

*** (מתוך דו"ח של ו. חרבות - אלישע): ... (ואלה) אחדים מהגורמים, שכבלו את ידינו; חוסר אולם מתאים להופעת אמנים; חוסר פסנתר לקונצרט; חוסר חוג דרמטי; הקליטה מפורזת, וכו'.

... תכניותינו לשיפור מוסדות החרבות נכשלו בגלל מחסור בכסף לצידוד חדש.

... בעיית האמן בקבוץ -- בעיה, שפנים רבות לה. אם ימצא אי מי שיקח את היוזמה בידיו ויפתח בבירור זה -- יבורך על כך.

*** (מתוך דו"ח של ו. חינוך - אליהו): ... על ו. חינוך הוטל השנה לקבוע 7 מטפלות חדשות, שתי גננות ומורה אחת.....

... השנה היתה השנה ראשונה לילדינו הבוגרים במוסד חינוכי הנמצא בריחוק מקום. מובן, שעובדה זו מוסיפה בעיות וקשיים על הקשיים הקיימים בלאו הכי. הקבוץ רצה להתעלם משלל הבעיות הלימודיות, החינוכיות והחברתיות שעובדה זו העמידה לפנינו - וחשב, שנוכל לשלוט ולפקח על הדברים מרחוק... אך התבדינו הפעם ואני מקוה שנדע להסיק את המסקנות... ברור, שתנאי הכרחי ראשון להטבת המצב הוא: מטפלת במקום, שתוכל לדאוג לעניינים מקרוב.

ואחרון, אחרון - חצרן בתי ילדים... עברנו כבר את הזמן, שאפשר היה להתייחס בבטול וזלזול לתפקיד זה. אנו חייבים לשבצו במסגרת התפקידים החיוניים שבלעדיהם לא נוכל לשמור על החיים החקיינים והסדירים בבתי הילדים.

*** בו. עבודה טובה, שמענה חתיה ברשות המהסנאי רשימה של 10 חברים והוא יהיה רשאי לקרוא לכל אחד מהם לפי הצורך. כל חבר חייב לפרוק (מכונית המשא) 3 פעמים ורק אח"כ ישוחרר עד שיגיע שוב תורו....

30.9

*** תכניה הזריעה של הפלחה:

חיסה	1000 ד'	זבל ירוק	400 ד'
שעורה	500 ד'	חבואות קיץ	1000 ד'
שחת ותחמיץ	650 ד'	יתר השטח:	קטניות לגרעינים.
פסחה	500 ד'		

*** מחכוננים להוצאת בוטנים.

*** הדגד המקווה (למים חמים) הגיע והורכב; החברים כבר מחקלחים (במקלחת הצבורית) להנאתם בשפע של מים חמים....

30.9 (המשך)

*** ה"מוחרס" החל: השבוע החלו החברים המאושרים עוברים לדירותיהם בשיכון הותיקים החדש. ועוד ההעברה נמשכת... אלה יוצאים... ואלה נכנסים...

7.10

בלי היטלים!
בלי ארגונות!
כרטיס כניסה לחבר.....
כאוח הוקרה על השתתפותך המטורה במבצע "ושמחח בחגך",
ניתן לך בזאת כרטיס כניסה חופשית לשטח הבוטנים.
יערך לקט עממי במסגרת המבצע "והיית אך שמח".
מועד התחלת המבצע יפורסם על לוח המודעות.
כרטיס זה אינו ניתן להעברה.

***... ענף ה"שלחין" הוא יליד האיחוד בין ענף "גידול ירקות" וענף "גידולי תעשייה" (סלק סוכר, בוטנים, תירס לגועינים, כותנה... גידולים אלה מטבעם מתאימים יותר למשק הקבוצי...)

...הקמת הענף באה כהוצאה מראייה נכונה של המציאות. עתה עלינו להגדיר ולאתר את הבעיות הארגוניות והמקצועיות לאור נסיון השנה ולהסיק מסקנות מתאימות. (גיורא בן יהודה)

21.10

***... עוד טרם הצליחה הממשלה החדשה להתייבב בפני הכנסת והעם - ואנו עומדים בפני משבר מדיני מהמדרגה הראשונה: עיסקת הנשק הצ'כית - מצרית העמידה אותנו בפני מלוא חומרתו של מצבנו המדיני הבין-לאומי... כלום לא הייתה זו מחובת המפלגה לצאת היום במערכה ענפה להחלפת הדרך הנפסדת?

*** הוחל כבר בניקוז ואדי "אלה".

*** ההכנסה מלקט הבוטנים חשמש יסוד לקרן לבניית בריכת השחיה.

*** על בעיות ו. תרבות (יחזקאל):... בשנתיים האחרונות נעשה נסיון רציני לתת דפוס תנועה ארגוני להשתלמות הפרט - תוך הדגשה מיוחדת לצורך בהשתלמות בשטח הרעיוני. ולמרות כל המאמצים הארגוניים... צוין לא פעם: כבר בשנה השניה חלה התרופפות מדאיגה במתח הלימודי. הננו עומדים לפני התחלת החוגים הרעיוניים של השנה ועלינו לתת את הדעת בעוד מועד על דרכי באועם המוצלח.
... כדי להולל שינוי רצוני בשטח של פעילות קבוצית עלינו לעשות רבות:

המקלה: יש לחדש את נעוריה.

התזמורת: יש להעמידה על רגליה.

חוג דרמטי: עשירי נסיון בעבר הרחוק - עומדים הננו חסרי אונים... והחברים - אותם החברים.

21.10 (המשך)

*** קבוצת נוער עולה ממרוקו הגיעה לקבוץ השבוע. הם מונים 11 חברים אך יש סיכויים כי נערים נוספים יצטרפו אליהם.

*** יום הילד: ...סיימנו מפעל גדול ונדמה לי... שהרגשתי רבים, שהיה חג עליז ויפה - יום שמח לילדים ולקבוץ כולו.

11.4

*** ...לא קל להוציא לאור עתון פנימי העוסק בענייני יום-יום, כאשר הולך ומחמיר מצבנו הבטחוני וקרבות מחנהלים בגבולות....

*** החוגים הרעיוניים (נני): ...סוכם המשאל, שנערך בכדי לקבוע מה רוצים החברים ללמוד במסגרת החוגים. והתוצאות במספרים עגולים:

תנ"ך	כ- 30	היהודים במאה ה- 20	כ- 10
משק הארץ	כ- 20	המשק הקבוצי	כ- 10
ידיעת הארץ	כ- 20		

...וא התרבות... דנה... וסיכמה... לא להשלים עם הדיספרופורציה הקיימת בין הנהירה ללימוד התנ"ך והכוננות להשתתף בחוגים הרעיוניים (במובן המצומצם של מושג זה)... (כי) מטרת החוגים היא להקנות מושגי יסוד וידיעות מינימליות בכל השטחים ההכרחיים לעיצוב השקפת העולם ולבסוס דרכנו האידיולוגית והפוליטית.

*** עבודות הניקוז: שלשה סקרייפרים גדולים עובדים יומם ולילה ופותחים אפיק שדוחבו מגיע, כמעט, לרוחב אפיקו של הירדן. כתוצאה מכך יעלמו שתי הוואדיות שהיו בשטח (הדרומי), ייסתמו הערוצים ונקבל שטח ישר ורצוף מותאם לעיבוד ללא תקלות טופוגרפיות.

11.11

*** 5 שנים ל"גבטים" בחצור!

... (מפי אחת הנערות) אנו יוצאים מפה ובאמת קשה לנו הפרידה. התקופה שבילינו אתכם הייתה עשירה. אנו נפרדים מהבית - אך לא מדרככם; כי המשימה שהוטלה עלינו היא המשך דרככם. אתם צריכים להיות גאים בנו, כי ההשקעה שהשקעתם נשאה פרי....

*** הוחלט עוד פעם להתחיל בהפירת שוחות מגן בסביבת בתי הילדים (חלמה אומרת, שכשיבואו המצרים - יפלו לתוכן).

*** סוכם לפעול למען העברת הברת העולים הצעירה למשק אחר משום שאין באפשרותנו כעת לתת לה את הטיפול וההדרכה, שהיא זקוקה להם.

*** "אמן": בגלל המצב המתוח (בארץ) מורגשת ירידה ניכרת בביקוש הכללי של מוצרים וגם של עבודת יציקה... מתנהל משא ומתן על התחלת ייצור צעצועים ביציקת לחץ. בשבוע הבא נוציא לשוק את המצמד "4" שלנו. הרושם הראשון הוא, שהצלחנו עם מוצר זה!

11.11 - (המסך)

אחרי השיחה הסוערת במוצאי שבת (על בחירת מדריכי נוער), נדהמו החברים לראות שבחדר האוכל המתרוקן נשארה נעל אחת גלמודה מתחת לשולחן שלידי יושבו המועמדים להדרכה בנוער. האם בעלה, מרוב התרגשות, יצא חצי יחף? או שמא הביא אותה בתור נשק קל להתגוננות?

מפי הטף:

בפי יוחנן היה תירוץ מוכן להצעתה של רבקה, שהוא יתרחץ למטה מהקו השחור, שסימן את הגבול בין סנטר לצוואר. "היום לא עושים נקיון יסודי", הוא אמר.

18.11

*** הארבה: .... בשעה 0930, בערך, הופיע בשמי חצור חלוץ המחנה, אך מאחוריו התקדם ענן שחור, שהשתרע מעל שטח של קרוב ל- 7 ק"מ. כעבור זמן מועט כוסו כל השמים ואור השמש הועם כאילו היה ליקוי חמה. 4 שעות חמימות נמשך מעופם של נחילי הארבה מעל הקיבוץ.... בתחילה עשו רושם שהם רק עוברים על פני הקיבוץ, אבל אח"כ ראינו שמתחילים לנחות בשדות שלנו. נחתו בעיקר בשטחי סלק הסוכר, האספסת, התלחן, השעורה וסלק הבהמות.

גייסנו את "ארנים" וילדי "אלומה" והתחלנו בפעולת גירוש. ילדי "עומר" ועובדי הפרדס פעלו בשעורה ובמשחלת ההדרים. התכוננו גם לגייס את כל יתר החברים להתחיל בפעולות ריסוס ואיבוק. אחרי כשעתיים הצלחנו לגרשם מהשטחים שלנו.

*** הגיעה לקיבוץ קבוצת הכשרה מורכבת מיוצאי התנועה בארה"ב ודרא"פ. הקבוצה מיועדת להשלמת קיבוץ נחשון ותשהה בחצור 4 חודשים.

*** עקב במצב הכספי הקשה הוחלט לא לאשר קורסים נוספים... אנו מפנים את תשומת לב החברים להחלטה האומרת, שעד תחילת ינואר לא נוכל לעשות כל קניות של דברים שאינם הכרח חיוני ביותר.

25.11

*** פגישה ראשונה של החוגים הרעיוניים: ... ההדים הראשונים מהפגישה היו די מעודדים. המדריכים הצליחו לעורר את עניין החברים. יש לקוות שידעו לשמור עליו גם להבא...

*** שיא בחללה!: השבוע הגענו להטלה של 3000 ביצים ליום... זהו שיא בתולדות הלול שלנו...

2.12

*** לוותיקים יעברו לשיכון קבע - נרכות!! ... משונים היו מושגינו על צרכי האדם. חשבנו, למשל... שחבר קיבוץ אינו זקוק ליותר שטח מאשר 4 - 3 מטרים מרובעים. את רוב בעיות הדיור יכולנו לפתור על שטח מצומצם כזה.

1.12 (המשך)

והריהוט שלנו - קשה לומר שהיה בו ממש. במידה רבה היה זה ריהוט סמלי וקיבל את כינויו על פי שימושו: על אחד הקירות היה וילון שהסתיר כמה מסמכים - לזה קראנו "ארוץ בגדים"; ארגז "תנובה" מצופה בד נקרא בפינו "כוננית"; כמה לוחות מחוברים שבלטו מהקיר כינו "שולחן". למעשה, הריהוט היחידי שזוהה עם שמו היתה המיטה...

... ועד כמה נראה לנו הדבר מוזר היום - דירה זאת וריהוט זה יכלו לספק אותנו...

חלפו שנים מאז ועברנו כברת דרך רצינית. נוספו צרכים חדשים ומושגים חדשים... הפכנו להיות ככל בני האדם, אשר יודעים מה זה "טוב". ואין להצטער על כך. פעם אחת בונה אדם את ביתו וזכותו לדקדק בדברים הקשורים בטעם ובנוחיות... אך במה דברים אמורים? אם נדע לשמור על שני סייגים: שלא יהיה שיכון יוצא דופן מבחינת רמת הדיור הכללית בקיבוץ ושלא נעלה את רמת הדיור באופן מלאכותי בניגוד ליכולת משקנו... שמח הלב שעוד חברים מספר, שבעי טלטולים ותלאות, הגיעו אל ביחס ונחלתם!

"סלון מאקס" - מהו? זהו אחד השכלולים שבאו אלינו יחד עם העלאת רמת החיים בקיבוץ. פעם, בימים עברו, כאשר צמחו שערותיה של פלונית למעלה מהמידה - היתה ניגשת לשכנתה המומחית והיא היתה קוצצת לה קצת פה... וקצת שם. אולם, כיום נפתח אצלנו (בשבתות) "סלון מאקס" העושה את מלאכתו באמנות ממש לפי... האופנה בבירות אירופה ואמריקה.

9.12

*** השיטפון בחצור: גשמי זעף... גרמו לשיטפונות גדולים בוודיות. עבודות הניקוז שעשינו בוודי הדרומי ('אלה') - מסרתן היתה להרחיב את האפיק כדי שיוכל לקלוט את כל כמויות המים המגיעים אליו... מי שיסתכל לכיוון וודי זה יראה שבקטע בו בצענו את עבודות הניקוז לא היו השטחים הסמוכים מוצפים. (הערה: לעומת השטחים שליד הוודי הצפוני-ברקאי").

*** בננות: קיבלנו השבוע חשבון זיכוי ראשון מ"תנובה" עבור הבננות שמכרנו להם.

*** תקציב ההספקה לתברים: ... הנני להזכיר לחברים את החלטת הוועד הפועל האומרת שסכומי התקציב הינם מחייבים לגבי כל הקיבוצים ואין לעבור עליהם. אנו נעשה את כל המאמצים לקיים החלטה זו. (מרכז המשק).

*** "משוט בחצר": ... עבודתו של הדחפור הגדול משנה את הטופוגרפיה במרכז של החצר. כל שעה חלים שינויים מפתיעים והחברים צריכים לעקוב אחריהם, אחרת רע ומר יהיה גורלם. אם בבוקר הלכת בנוחיות לחדר האוכל - הרי בצהרים היית צריך להתאמץ כדי לעלות במידרוך ובערב הפכה העלייה אליו למעשה טיפוס של ממש...

אך אם נודה על האמת - כל הסבל הזה... הוא כדאי, משום שסביבת חדר-האוכל החדש שונתה. פשוט התרחב האופק והבניין עצמו החבלט יותר על

חרר האוכל החדש

חרר האוכל בצריף על הגבעה

אישורף תפוחי אדמה
- נוסח שנרות ה-50

דילול ועישוב סלק טרסור
(לשומרי משקל)

9.12 (המשך)

רקע המידרון הקל, שבעוד זמן קצר (כך מבטיחים) יכוסה דשא ונוי.

*** המועדון לחבר: אחרי הפסקה של מספר חודשים פתחנו שוב את המועדון לחבר. המטרות אינן גדולות - יש רצון פשוט לראות את החבר לא רק בזמן הארוחה... אלא סתם לבלות ערב "ידידותי" - בלי תוכניות, בלי התחייבויות. החלטנו להתחיל בחדר האוכל במגמה לעבור במהרה לחדר הנגינה...

<p>מפי הטף</p> <p>- עדה, איפה ברמה?   - הלך לסדר את הבית של סבא. כשתגדלי - האם תבואי גם את לסדר את חדרנו?   - לא! אני אשלח את החבר שלי!</p>

*** השבוע התחילו החברים בחפירת שוחות ביטחון על יד בתי הילדים בהשגחתם והדרכתם של הילדים עצמם.

16.12

*** חנוכה: באווירה חמה ובהרגשת קירבה - שלא היתה הפעם מושג מופשט, כי אם "עובדה פיזית" - חגג הקיבוץ את חג החנוכה בחדר האוכל, שקוטט ושופץ לכבוד המאורע.

*** המצב הכספי: ...נוסף לסגירת החשבון ב"קיבוצי השומר הצעיר" הודיעו לנו היום על... הפסקת העזרה הרפואית. עד פתיחת החשבון נצטרך לא לקנות, והעיקר... להיות בריאים!

*** נסיעות לחו"ל (הצעות ו. חברים): הוועדה אינה רואה את הקווים המוצעים כצודקים לצמיחת... אלא כדרך לשנים הקרובות בלבד.
 1. הוועדה מתייחסת בחיוב לפנייה... במיקרה של "פיקוח נפש";
 2. יש חברים המעדיפים לבקר את הוריהם המזדקנים כאשר ההורים עוד יכולים ליהנות מהביקור. הוועדה מוכנה לדון בפניות אלה... וקובעים... קו של ביקור חד-פעמי לחו"ל.
 3. הוועדה אינה מתייחסת בחיוב לפניות... לנסיעה לחו"ל לטיול - מתוך שני נימוקים:

- א. במציאות (הכלכלית) של היום לא נוכל לאשר טיולים בשנים הקרובות.
- ב. הנימוק השני: בעיית השיתוף הקיבוצי. (אמנם) במקרים של "פיקוח נפש"... יש פגיעות בעיקרון השיתוף. אבל, מפני שמכירים בהצדקה המוסרית של תביעות אלה - השלמנו עם אי השיוויון אך לא הצדקנו. אין אותה הצדקה מוסרית לחוסר השיתוף בנסיעות לשם טיול.
4. לחבר אשר חי בקיבוץ 10 שנים ולא ביקר את ההורים - הזכות לפנות לאישור נסיעה. ביקור של ההורים בארץ נחשב כביקור הורים.
5. לפי דעת הוועדה ביקור של חודשיים יכול לספק את צרכי החבר.
6. כמה נסיעות במשך השנה? - יש 2 עמדות:
 א. 2 משפחות במשך השנה.
 ב. רק 2 חברים יכולים להעדר בבת אחת.

23.12

*** "טבריה בבית": סוכם להחקין את מקלחת הנוער למטרה זו.

30.12

***... מתחילה שנה חדשה, כאשר באופק מאיימת עלינו סכנת מלחמה... משום כך חובה עלינו להעמיד בראש דאגותינו את ענייני הביטחון... להגשים את חלומנו מאז: בניית מיקלס בהקדם - ולגשת לביצוע תוכנית האימונים של וועדת הביטחון, האומרת, שכל האוכלוסייה הבוגרת חייבת לעבור אימון קצר ומרוכז.

*** נטיעות לחו"ל: (לאחר דיונים ממשוכים) אישרה שיחת הקיבוץ - ברוב גדול - את הצעות ו' החברים.

6.1

*** מס הכנסה: ... הגיע אלינו צוות מפקחים... עיקר כוונתם להגדיל את הרווחים של הקיבוץ (על נייר, כמובן) על מנת שיוכלו לגבות על הקיבוץ זה מס נוסף. הם נזכרים בערימות המספרים כדי למצוא סכומים החייבים מס... .

13.1

*** (מתוך מכתב של שלמה רוזן מהמח" לככלה של הקב"א): "... שום משק לא יוכל להרשות לעצמו שקיעה בחובות קצרי מועד. שום משק לא יוכל להסתבך בהתחייבויות כספיות ללא כיסוי. שום משק לא יוכל לקבל כסף בריבית "קצוצה" בכדי לבנות שיכונים. מן ההכרח הוא, איפוא, לבחון מחדש את תוכנית השיכון... ולצמצמה בהתאם ליכולת הכספית הריאלית - יכן להוריד את מחיר יחידת הדיוור על ידי הורדת רמת השיכון והוזלתו.

בברכה, שלמה רוזן".

*** אחת הבעיות "המרכזיות" בחיינו בזמן האחרון: בעיית המים החמים במיקלחת הציבורית...

*** פועלי ירושלים: השבוע הייתה אצלנו קבוצה בת 4 חברים וחברה אחת מפועלי ירושלים, שיצאו לעזרת המשקים לביצוע עבודות ביטחוניות. הם עסקו, בעיקר, בהמשך חפירת השוחות ליד בתי הילדים ושיכון "ארניס". יש לציין את מסירותם הובה ונכונותם לעשות כל עבודה על אף שאינם רגילים לה...

27.1

*** "אמן": זה עתה יצאה ממכונת היציקה הדוגמה הראשונה של המוצר החדש ביותר שלנו: המצמד הדו-ווי "3...". הדוגמה שלנו יחידה במינה: העתקה של הדוגמה האמריקאית המצטיינת ביתיונות רבים.

3.2

*** החוגים הרעיוניים:... למרבה התימהון התברר, תוך כדי פעולת החוגים, שיש קשר מוזר והדוק בינה לביין... ימי התולדת של ילדי הכיתות. מאורע שהוא מקור שמחה לילדים ולהורים הפך ללא צורך לרועץ לפעולת החוגים. אני מרשה לעצמי להביע את דעתי, שיש בזה צעד חינוכי רב, אם הגורמים המתאימים ימצאו את הדרך לא להפריע להשתלמות החורים. (נני)

3.2 (המשך)

*** הגרעין האמריקאי: ביום ה' הופיעו חברי מקיבוץ נחשון (שלהם מיועד הגרעין) והודיעו לנו, כי לאור יציאתו של גרעין (הנמצא אצלם) לנח"ל החליטו להחזיר לנחשון את הגרעין האמריקאי... אין שלא תיפול ההכרעה - אין ספק כי יחמיר מצבנו מבחינת כוח העבודה.

*** פרדס: ... את בעיית הוצאת הפרי מהחלקות שאדמתן כבדה, הננו פותרים ע"י מתקן ה"קונווייר", אשר עבר את כל שלבי התיכנון, קיבל אישור מלא על ידי המייעל שלנו, בני, ונמצא כבר בשלב ביצוע.

10.2

*** עגלת התערובת הגיעה... הננו מקווים שתשחרר את עובדי המחסן מסחיבת השקים ועובדי הלול יתחילו להשתמש במיכלים.

*** המיקלט: הוחל בחפירה!... אם לא יהיו עיכובים יושלם המיקלט הראשון תוך חודש וחצי.

17.2

*** עם הפסקת הגשמים נחדש בשבוע הבא את עבודות השדה... אחד הקשיים החמורים הוא המחסור בטרקטוריסטים. נצטרך לגייס, לתקופה קצרה, חברים שעבדו פעם בטרקטור....

*** היום החלה קבוצת חברות באימונים מרוכזים בנשק. סידור העבודה דאג במיוחד לשילוב הגילים ואף צורפו שני חברים לשט גיוון.

9.3

*** (מתוך מאמר המערכת): היום, שלוש שנים לאחר מותו של ססלין אין מזכירים את שמו, לא בארצו ולא אצלנו... היא (ועידת המיפלגה הקומ. בבריה"מ) באה להוכיח, שהאדם הוא רק אדם אף אם הוא, ראשו ומעלה, גבוה מחבריו. אין הוא כל-יכול וכל-יודע. יכול הוא גם לשגות. וכפי שאסור להפריז בפולחן האישיות... כן אסור להתנכר לו בגלל אי אילו שגיאות...

*** גיוסים: לפי הרשימה שהתפרסמה, חברים רבים עדיין חייבים גיוסים. במגמתנו לחסל את חוב הגיוסים תוך 2-3 שבועות.

*** ...ייערכו קונצרטים דו-שבועיים משודרים ב"קול חצור" (הרדיו המרכזי).

16.3

*** יבולי שיא בפרדס!... שלחנו כבר 10,500 תיבות פרי ארוזות.

*** שיכון:... (בין הברירות הקיימות - קוטז' - האירותים נוחים... האיוורור בדירה טוב במיוחד בגלל צורת המיבנה, אשר מאפשרת יציאה נמרצת של האוויר החם דרך החלון בחדר העליון. החסרונות - קצת קשה להצביע עליהם, כי במידה וישנם הם עניין של אורח חיים אישי....

*** ה"וולכו" הגיע!

*** השבוע טיילו שני חברים בשדה... סקרנותם הרבה הביאתם בקירבת האוירונים וכנראה לא עמו רושם טוב על השומרים - כי לפתע נעצרו והובלו למאסר כחשודים ב...ריגול!

25.3

- *** שיכון: שיחת הקיבוץ סיכמה, שהשיכון החדש ייבנה בצורת קוטז'.
- *** סוף - סוף אושרה לנו הלוואה למקלטים (ובינתיים) גמרנו את בניית המיקלט הראשון.
- *** בית האוכל: הולך ונשלם: צבעים, נגרים, שרברבאים וחשמלאים עשו עליו מכל הצדדים כדי להחלים את העבודות השונות....

6.4

- *** פ ט ח: ליל הסדר היה השנה מאורע. זאת הפעם הראשונה התכנס הקיבוץ בבית האוכל החדש, שהוא כמעט גמור.

האוכלים באיני המגיש
(3 יוני של יחיד איני)

13.4

- *** ..נזקים וצינניים נגרמים בשדותינו ע"י "פעולות בסחוניות" (של צה"ל). בינתיים הושמדו כליל 30 ד' שעורה, כ- 50 ד' חיטה ו- 20 ד' חציר.
- *** שדה החיטה שלנו בגודל של 350 ד' אושר... כאחד משדות השיא בארץ במיסגרת "מפעל ה- 300 ק"ג יכול מלפחות 300 ד' "

- *** פועלי הנמל באו לחצור: ... הגיעו אלינו 19 פועלים: רובם ותיקים בארץ (באו לעזור בעבודות ביסחוניות) ... יחסי הידידות הלכו והעמיקו עד היום האחרון וכאשר פועלי הנמל עלו על האוטובוס - באו הילדים להפרד מהם ובידיהם פרחים, שהותם בחצור היתה חוויה לשני הצדדים ואנו מאמינים כי לא תישכח במהרה.
- *** עד היום הגיע מספר חולי השפעת המבוגרים (בקיבוץ) ל- 165

21.4

- *** שלושה טרקטורים יחוספו למשק המכונות שלנו בקרוב...
- *** רכשנו מכונת סריגה לקומונה.
- *** ב"אמן": חלו שינויים דוסטיים. הברזים כמעט נעלמו מלוח ההכנסות ולעומת זאת עלו מוצרי ההשקיה.

4.5

- *** גמרנו את בניית המיקלט השני... דרגשי העץ להלנת הילדים מובנים....

12.5

*** פלחה:... ביום הראשון של הקציר התברר שהשדות, שהיה להם מראה נהדר (השדה של תחרות ה- 300), איכזבו אותנו. קרה אסון ויבולם יהיה זעום. סיבות הדבר אינן ידועות. (נוסף על כך) כמות גדולה של ירק מתערכבת עם הגרעינים... ויהיה צורך לייבש את הגרעינים בשמש... לבסוף באה מכת העכברים להשלים את התמונה: העכברים שורצים בכל השדות ומשמידים חלק גדול של היבול...

*** שם הנקודה: לאחר משא ומתן ממושך סוכם בשיחת הקיבוץ סופית כי מעתה יהיה שם נקודתנו "חצור-אשדוד".

18.5

*** לבאי כנס מגשימי התנועה מצפון אמריקה - ברוכים הבאים! כנס מגשימי התנועה, אשר רב בה חלקם של חבריה בקיבוצנו - נקרא לסיכום דרכי והישגי ההגשמה והפיכתם לערכים חינוכיים בבניין התנועה השומרות בארצות הברית... (מפי שמואל בארי בכנס) "הרי הוא מצווה להורות הדרך לנוער היהודי באמריקה ולקרוא לו בקול חזק ותובע: בואו והצטרפו לשורותינו!".

		<u>עובדות ומספרים:</u>	
25 חולבות	-	6000 ד'	; רפת
100 עגלים לבשר		2000 ד'	; לול
8000- מסילות		340 ד'	; ;
189 חברים	-	60 ד'	; אוכלוסייה
162 ילדים		65 ד'	; ;
33 נוער		550 ד'	; ;
21 הורי חברים		340 ד'	; ;
		כל היתר	; ;

25-5

*** גליון 500 של "על התל"!!

*** אחרי יציאתם של "נבטים"... הסכימו כמה חברים מההשלמה הצרפתית להקים מחדש קן שומרי בקיבוץ... החברים אשר נכנסו לעבודה החינוכית עמדו ועומדים עוד היום בפני בעיות יותר קשות מאשר חארו לעצמם... אפילו מי שהיה מדריך שנים רבות בחו"ל עומד בפני בעיות קשות והוא איננו יודע איך לפתור אותן. השאלה הראשונה והחשובה היא - איך לחנך לקראת הגשמה בקיבוץ?... (דב פודר).

*** היום סיימנו את קציר תבואות החורף... במשך כל שנות היוותנו בחצור, כולל שנות הבצורת, לא היחה לנו שנה זעומת יבולים כמו שנה זו...

*** סלק סוכר:... הוא (הקומביין) עובד, בינתיים, פחות או יותר בסדר. נשארה פתוחה עדיין בעיית ההעמסה בידיים... יתכן, שנגיע עד ל- 5 חוץ לדונם...

*** הבקעות קרקע שרירותיות:... לא פעם הופיעו והודיעו שעומדים לגדור שטה מאדמותינו לצרכי המחנה... יש לבחון את הנזק... אם באמת אין אפשרות למצוא פיתרון אחר שיפגע בנו פחות. חבענו, שהפנייה תהיה מהקק"ל ולא ממוסדות הביטחון. השבוע נחקבלה הידיעה מהקק"ל שאישרה את הפקעת הקרקע...

25.5 (המשך)

*** על עתיקות... לפני זמן מה החלו להקים במחנה הסמוך צריפים. כאשר חפרו את היסודות נתגלה קבר... היתה שם רצפת מוזאיקה שנשמרה להפליא... הארכיאולוגים סבורים שהיתה זו כנסייה מהמאה ה-5 לסה"נ... את הרצפה רוצים להעביר למקום אחר משום שתנאי המקום אינם מאפשרים שמירה נאותה...

1.6

שמחה ברין איננה

*** החיילים (מההשלמה הצרפתית) חזרו הביתה!!... תהיה זו טעות (מצידם) לחשוב שמעתה יחיו חיי שלוה ונחת. תפקידים נכבדים מחכים להם במשך ובחברה...

*** סלק סוכר: ...אנשי המכון לפירוק עבודה והטכניון ממשיכים בנטייתיהם במכונות ההוצאה... והננו מקווים שנוכל לנצל אותן...

*** החקיימה פגישה של עובדי המכונות החקלאיות (ענף נפרד, שלא בריכוזו של רכז הפלחה): השגנו הישגים רציניים מבהינת העבודה ומניעת תקלות... קבעו עובדים קבועים למכונות למשך החודשים הקרובים...

6.7

*** השנה מטיימת קב. "אילה" את כיתות היסוד ועוברת למוסד החינוכי... היא תהיה הכיתה הראשונה במוסד המקומי שלנו...

*** הצלחנו שחלנו (השנה) בעיקר את הזן הבולגרי, שטפח אצלנו יעקב ב'... שהוא מוסר: "את הזן הזה קיבלנו ע"י הכלאה וגטטיבית של שני זנים... המטרה היתה להגיע לזן שיקדים את הזן המקובל בארץ. ושמריו יהיה בעל אותה צורה. אחרי הכלאה ובירור של 6 דורות הגענו לזן שבידינו...

*** השבוע נוסף למשך נכס רציני - בית הקירור!

10.8

*** אנו עובדים לחדר האוכל החדש!! לאחר 4 שנים, בקירוב, הושלם הבניין המסואר והוא כוכך לשרתנו. קשה לתאר את שמחת הקיבוץ לרגל מאורע זה. רק מי שהתנסה בעבודה במטבת הישן או בסעודה בחדר האוכל הישן יבין לרוחנו. לאחר אותו צריך קטן, שהשחיר במשך השנים, נראה הבניין החדש - על מרחביו, על מנורותיו הנאות, על גווניו הרוגעים ועל ריהוטו הפנימי - כהיכל ממש...

ואת עצמנו נשאל בהזדמנות זו: האם נדע לשמור על נכס זה... האם נדע לסגל לעצמנו ערכי תרבות חדשים (ישנים?) ההולמים אותו?...

בנובמבר '51 - התחילו לרכז את חומרי הבנייה.
ביולי '52 - הונחה אבן הפינה.
באוקטובר '53 - הושלמה יציקת הגג.
במרץ '56 - צבע, נגרות וחשמל.

רחל ד' (לבנה) איננה!!

*** לפני שבוע, ביום ד', נמשכה שרשרת ארוכה של חברים וילדים שרים מצריף חדר האוכל הישן, הדחוס והמזוהם, בכיוון לבניין הפאר החדש... ובערב, אחרי הארוחה, איש לא קם ממקומו... ישבת והרגש מהי שטחה... הפורצת מלבו של קיבוץ שלם... חפשת בזכרונוך עוד חווייה כזו בחיי הקיבוץ ולא מצאת כמות. ניכרת הרגשת סיפוק עם סיומו של מפעל, עם סיומם של מאמצים רבים שנחבצו מכלל החברים וויתור על הרבה דברים למען ליצור מקום אנושי לסעודה... (יעקב נ').

*** השבוע חתמנו על חוזה לבניית 12 יחידות דיור מסוג קוטז'.

5.9 ראת השנה חשי"ז

*** קב. "אילה", שתפתח את המוסד החינוכי בחצור, עברה לצריפי הנוער באופן זמני... נשאר עוד לשפץ את חדר האוכל הישן ולהתקינו לשמש כיתת לימוד...
 *** בעונה זו פתחנו ב"ענף גיוסיים" חדש: מטיק זיחיים... התמורה הכספית של הגיוסיים האלה תימסר לקרן בריכת השחייה.

19.10

*** לא עוד ימי שלום לנו בארץ - ולו גם יחסית. מארבים רצחניים, פעולות תגמול נועזות, איזמי מלחמה והצהרות מדיניות הפכו ללחם יום-יום... נוער עברי, ברוי מהתנועות החלוציות, מבצע במו גופו, פשוטו כמשמעו, צווי השעה על סכנותיה, מוראותיה והכרחיה. בתוך אלה, שלושה חברי קיבוצנו. נישא חפילה לשלומם כי עליהם חרדתנו וגאוותנו.

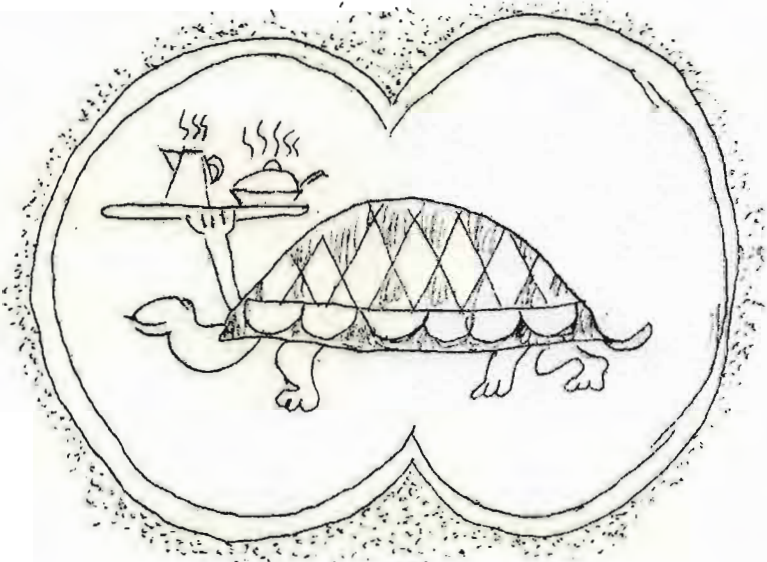
*** המצב הכספי: עם החמרת המצב נשמדנו בפני קשיים גדולים בקבלת אספקה, זרעים וכו'. השנה המצב חמור ביותר ולא נתגבר עליו, אלא תוך הגבלות וצמצומים ופגיעות רציניות במהלך הייצוב...
 *** מבצע הנחלת הל-ון: רבים הם החברים אשר זקוקים עדיין לעזרה ברכישת השפה העברית... ו' התרבות מציעה השנה להכריז על "מבצע הנחלת הלשון" והקים מעין אולפן-ערב ללומדי עברית...

אין פלא שמצב המסק כה חמור: עד הצהרים עובד חבר הקיבוץ עבור הרביה, הבנקים ומלווים למיניהם... ואחה"צ הוא עובד בהקמה בבית הילדים...

26.10

*** (מתוך כחנה על המטבח): נכנסנו לחדר אוכל גדול ומפואר (אך) אין תיאום בינו לבין ציוד המטבח. הבישול על גז גוזל פי שניים זמן מאשר הבישול על קיטור... המטבח, על סידוריו, במקום להשלים את חדר האוכל, ממעיט מדמותו ויכולתו... (בעיית) האוכל החם, המוגש על השולחן... ימצא את תיקונו עם הכנסת העגלה החמה.

המגיש - בעיני האוכלים

חביתות? וזאי זה דבר טוב,
אלא לו רצינו לחת אותן
לכל דורש - הרי זה יעסיק
במלואו את עובד משמרת
הבוקר. על כן - אין זה
באפשרותנו.
ספורט בלילה: שומרי הלילה
וצפורי הלילה יש ונהגו
לעשות "סלטו" מעל לסורגי
המטבח, בטענה שלא השאירו
להם אוכל, וכו'...
ולעתיד? העגלות החמות כבר
נרכשו והן חגענה בקרוב...
שיר מזמור לעתיד היותר
רחוק: החלפת מכונות
ורכישת מכונות וציוד אחר,
כגון: מכונה לחיתוך נקניק
וגבינה, מיקסר הגון ועוד.
ובקצה האופק וקצה הרשימה
על המטבח יתנשא אידו הלבנבן של - הקיסור.

מפי הטף
ילדי גן מעבר לומדים א' - ב'
מלוינה שואלת באידיש את שרה על ילד אחד:
"ער מאכט אין בעט?" (האט מרטיב במיטה?)
ישי עונה: "ער מאכט אין גימל!"

ספורט: ... אין באפשרותנו להקים השנה מגרשי ספורט חקיניים, אבל
בכוונתנו להגיע השנה למגרש זמני מואר - בלי השקעות מרובות

***

"מבצע סיני" (מבצע "קדש")

(לפי "האנציקלופדיה הכללית" - 1960)

... המיבצע כולו היה בבחינת מלחמת-מנע לסיכול תוכניות
המצרים שהתגבשו כתוצאה מעיסוק הנשק עם הגוש המזרחי
ומכיתור ישראל, לאחר הקמת פיקוד עליון משותף לצבאות
מצרים, סוריה וירדן. פעולות ה"פדאיון" בשטח ישראל
ב- 1955 - 1956 הביאו לכמה פעולות חגמול ישראליות
באפריל 1956... שלבשו צורה של מלחמה זעירה... מטרה
נוספת הייתה פריצת ההסגר המצרי על השיט הישראלי בים
סוף.
במבצע זה נכבשו רצועת עזה וחצי האי-סיני.
... גיוסה נפוצה, שהוכחה רשמית בצרפת ובבריטניה,
אומרת כי המבצע נערך בשיתוף עם שתי המדינות הנ"ל
שבקשו לתפוש את תעלת סואץ, אשר הולאמה באורח
שרירותי על ידי המצרים זמן קצר לפני כן.

26.10 (המשך)

(מבצע סיני - המשך)

ב- 29.10.56 חדרו כוחות ישראליים לחצי האי- סיני. צרפת ובריטניה הגיבו באולטימטום של 12 שעות לשני הצדדים להפסיק את פעולות האיבה והודיעו על תוכניתם לתפוש את איזור התעלה. ישראל נענתה לאולטימטום ואילו מצרים דחתה אותו. וכך החל "מבצע סואץ" של צרפת ובריטניה נגד מצרים... לחץ האו"ם ואיומי בריה"מ וארה"ב גרמו... לכישלון פעולה זו - וישראל, בריטניה וצרפת נאלצו להחזיר את השטחים שכבשו. אלה הוחזרו בהדרגה למצרים על ידי כוחות האו"ם.

2.11 "בתוך התל" (בזמן מבצע סיני)

*** לחברינו - באשר הם הם - הממלאים תפקידם ביחידותיהם השונות - שלוחה פריסת שלום מהבית!....

*** מתוך הודעות ו. הירום: (29.10.56)

...אין לעזוב את גבולות הקיבוץ בלי הרשאת המא"ז. במשך יום זה עלינו להתכונן בצורה המכסימלית לכל אשר עלול להתחולל. אין להתפשט לבהלה; קור רוח וחישוב נכון של התנהגות כל איש מאיתנו - יסייעו בעדנו להימנע מכל חקלה אפשרית. מאידך - אל שאננות! כל חבר וחברה, כל נער ונערה חייב לעשות אשר יוטל עליו - ולמעלה מזה.

...לאחר ארוחת הצהריים תיפסק כל עבודה בקיבוץ (מלבד ענפי החי, בתי הילדים והמטבח) וכל מי שיכול להחזיק בכלי עבודה - יתחפר!

...כל אחד במקומו חייב לדאוג להאפלה.

...יש למלא את כל הכלים האפשריים בחדרים במים נקיים.

...הלילה ישנים במיקלטים 5 קבוצות ילדים.

(30.10.56)

...הקשר היחידי שלנו הוא הוולוו. בזמן שהוא נמצא בבית עליו

להיות מוכן ב- 100%.

...2. הטרקטורים הם באחריותם של דוד בר ובני ק... הם צריכים להיות

מוכנים בכל שעות היממה....

...בשעות הבוקר אין לצאת עם הילדים למרחקים ארוכים וכדאי להיות

סמוכים למיקלטים...

(1.11.56)

...באחד המיקלטים פתחו חבילה מתוך מנות הברזל והשתמשו בה. יש

לגנות מעשה זה בכל החריפות.

... אזעקה: כשתישמע אזעקה בשדה התעופה יש לצלצל בפעמוני האזעקה...

חובת החברים הערים להעיר את שכניהם לבית... חמישה מאנשי כל חוליית

כוונות הייבים לישון במקום הריכוז שלהם... בכל חדר של מיקלט

צריכות לישון 2 - 3 משפלות או חברות אחרות בתורנות.

כרוניקה של אותם הימים:

- 25.10: נתקבלו צווי הקריאה הראשונים לקצינים ואיתם השמועות על שעת ה"ש".
- 26.10: כל המכונניות קיבלו צווי התייצבות. ועדת החירום התכנסה לראשונה...
- 27.10: ישיבות ו' החירום נמשכות לסירוגין למשך כל היום. ברמה מונה למא"ץ לשעת חירום.
- 28.10: סידור העבודה עבר לפסים של כוננות. בגמר יום העבודה מתחילים בחפירת השוחות האיטיות. בערב שמענו על חדירת צה"ל למצרים.
- 29.10: מסיימים את הסידורים במיקלטים... תמרון אזעקה ראשון.
- 30.10: פרט לילדי הכיתות ישנים כל הילדים במיקלטים... האפלה כללית הונהגה...
- 31.10: עקב פעולת הפדאין עוברת השמירה לחוליות הכוננות.
- 1.11: הבחורות מתגייסות להאפלת המקומות הציבוריים.
- 2.11: עם קבלת הידיעה על השמדת חיל האוויר המצרי והתקדמות צה"ל - מחפשטת הרגשת רווחה...

*** מתוך תיק בא כוחנו (ומרכז הקניות): המשביר המרכזי עשה גדולות בימים אלה: יומם ולילה חולקה אספקה; וגם בסידורים כספיים היחה ליברליות... יש הרגשה של מלאי גדול ואין כל בהלה או הפקעת מחירים. דלק מובילים בחביות - אך אין מחסור. (אריה ג', מונקה).

מפי הטף

ילדי גן מעבר מקשיבים דרוכים לכל שידור חדשות. הם עומדים בארשת פנים רצינית ומלאת חשיבות. שאלה אותם שרה: "ילדים, הבינוחם משהו?" "בטח, הכל!" עונים הכל במקלה. לאחר כמה רגעים ניגש אל שרה אחד הילדים: "הגידי, מה זה הבריטים?"

*** מרכז המשק מוסר: ... אם למישהו... נחוצה מלהמה - הרי זה לסדרני העבודה... אין בעיות, אין ויכוחים, אין שבתות, אין חופשים! לעומת זאת - ידיים עובדות יש: מניקות, ילדים, "ארנים", פעילים, תלמידות סמינר הקיבוצים ועוד. עוד לפני שבוע, בימי שלום, לא ידענו כיצד להתגבר על עבודות העונה הבוערת: בוטנים, דילול סלק הסוכר, קטיף תירס וכו'. מדי יום חסרו כ- 15 איש. ואילו היום, בתום 5 ימי קרבות, כשיום יום הוצאו ממעגל העבודה הרגיל למעלה מ- 4 עשרות חברים, עלינו לציין: את הסלק והבוטנים "כבשנו" ואילו בחירס עומדים כוחותינו לחסל את קני ההתנגדות האחרונים. בשדה הבוטנים ישאר כיבוש החציר ומבצע איסוף השלל (לקט)... (אפרים הררי)

2.11 (המשך)

*** במיסגרת הגיוס החלקי של כמה יחידות מילואים - יצאו ליחידותיהם 27 מחברינו.

5.11 מהודעות ו' החירום:

... ההאפלה בוטלה...
... המיקלטים מפונים עתה...

6.11 הודעת ו' החירום:

... כל הסידורים, שנקבעו לזמן חירום בטלים ומבוטלים בזה. הכוונה - לשינה בבתי הילדים, שינה של חוליות כוננות, נסיעות ותורנויות ליד הטלפון.

9.11

*** (מתוך מאמר המערכת):

ארבעה הישגים מכריעים השיג מבצע צה"ל:

1. שחרור רצועת עזה.
2. הבטחת הדרך הימית לאילת.
3. תבוסתו המוחלטת של כמחצית הכוח הצבאי של מצרים.
4. השגת רכש צבאי רב ממדים וערך.

*** חיילים מספרים:

סיפורו של משה ארנן: בחאן יוניס התברר שאין לנו דלק. הושכנו קצין מצרי שבוי על הג'יפ והתחלנו להסתובב ולחפש דלק. כך הגענו למחנה מבוזר... ולפתע נפתחה עלינו אש. לאחר קרב קצר... הונף דגל לבן ובעיקבותיו יצאה מהבוקר קבוצת קצינים. פניתי לנושא הדגלו ושאלתי: "מה דרגתך?" והוא ענה לי: "אני גנרל". פערתי פי בתימהון. "ועל איזה יחידה אתה מפקד?" שאלתי "הנני המפקד הצבאי של כל איזור הרצועה", ענה...

והרי סיפורו של אלי (השלמה): היינו בסביבה בה התפתל כביש צר בחוף עמק ומעליו ומשני צדדיו גבעות מלאות כוכים. המצרים נאמדו לכוכים והוחילו צולפים עלינו... כמה מהם עשו את עצמם מתים וכך הצליחו לצלוף בחברה שלנו. בהסתכלי באחד הכוכים ראיתי שמיכה מטפסת וזזה ממקום למקום. לא נשארה לי ברירה אלא להשקיט את תנועת השמיכה...

מתוך דבריו של אבי אטקי:... בצידם של גלויי העזה וגבורה היו גם גילויים שליליים. בל נעלימם, אלא נילחם בהם. היו גילויים של שוד וביזה וסתם תאוות הרס לשמה. כך גם היחס לשבויים לא תמיד היה הוגן...

16.11

*** לול: המצב בלהקת המטילות - קשה. בעיקר נפגעו אלה שנמצאות בטוללות. שם לא היתה כל אפשרות לסדר האפלה - וההפסקה הפתאומית בתאורה גרמה לנשירה (של נוצות) מוחלטת ולהפסקת ההטלה...

*** דלק:... אין בסף להכנת מלאי... לכך - היסכו בדלק לתנורים וטרקטורים! זמן וסוליות הם עכשיו יותר זולים מאשר טרקטור ודלק...!

*** אספקה:... אפשר להשיג אך אין אמצעים... מחירי האספקה עולים ומחירי התוצרת יורדים. (אריה ג')

*** הוקמה ועדת "רצון טוב", אשר החלה לטפל בהכנת חג החנוכה.

16.11 (המשך)

*** עונת ההשתלמות הרעיונית והעברית תיפתח למרות כל המיכשולים
ב- 19.11. בשלב הראשון יתחילו לפעול החוגים ל: מארקסיזם, המשק
הקיבוצי והחוגים לעברית.

30.11

*** במוסך: את ה- D-2, תודה לאל, מכרנו. את האוליבר העמדנו מפאת
גילו. ה"קייס" שפך לאגר (מיסב). אי אפשר להשיג חלקים וספק אם כדאי
לתקנו... מבחינה זו "הוקל" לנו: 3 טרקטורים ירדו מהפרק...
בגלל נזילות שמן נצטרך להעמיד את שני ה- D-4 לתיקון. יתכן שאחד
נמסור לתיקון בחוץ... בעיית העובד המקצועי הנוסף טרם נפתרה וזה
מקשה מאד על העבודה במוסך... (דוד בסן)

*** "החצורניק הקטן": הידעתם שקיים עיחון בשם זה? זהו עיחון שבועי של
"קן חצור", שהוא הקן המרכזי של תנועתנו בפרניז. אכן, נעים לקרוא
עיחון זה, שיצא לאור בימי הקרבות בסיני... (הנהגת קן חצור)